

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+38 044 204 83 81

23.07.2021

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ №21

З ПИТАНЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ

ДІЯЛЬНОСТІ:

Як адаптуються іноземні студенти

до вищої освіти у 2021 році

Весна-літо 2021

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+38 044 204 83 81

До уваги

директорів інститутів, деканів факультетів та їх заступників з міжнародної діяльності, завідувачів кафедр, керівників міжнародних офісів та інших підрозділів університету, які працюють у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Зміст:

1. Досвід адаптації здобувачів вищої освіти у світі до умов навчання в 2021 році	3
2. Огляд регіональних ринків освітніх послуг	8
2.1. Африканський регіон.....	8
2.2. Азіатський регіон.....	12
2.3. Країни СНД.....	16
2.4. Західна Європа.....	22
3. Особливості адаптації студентів – іноземних громадян і співробітників українських закладів вищої освіти	28
4. Організація навчання для студентів – іноземних громадян у КПІ ім. Ігоря Сікорського	31

Укладачі: Відділ зовнішньоекономічної діяльності Департаменту міжнародного співробітництва КПІ ім. Ігоря Сікорського

1. Досвід адаптації здобувачів вищої освіти у світі до умов навчання в 2021 році

За даними Світового банку (СБ), у 2020 р. у світі загалом до закладів вищої освіти було зараховано приблизно 222 мільйони студентів на 2020-2021 навчальний рік.

У порівнянні з 2000 роком кількість абітурієнтів зросла в понад 2 рази. У світі до вишів вступило близько 100 мільйонів бажаючих. За підрахунками СБ, до 2030 року кількість вступників зросте до 377,4 мільйона студентів. При цьому, такий ріст за 30 років, з 2000 по 2030 рр., перевершить зростання за попередній період – з 1970 р. до 2000 рр.

Це зростання можна пояснити багатьма факторами, зокрема: програмами розширеного доступу до освітніх послуг, збільшенням кількості постачальників послуг (як державних, так і приватних) та більшою інформацією про переваги здобуття вищої освіти. Однак найпростішою відповіддю на питання, чому спостерігається такий ріст бажаючих, вбачається намір більшої кількості студентів продовжити навчання після отримання середньої освіти.

Разом з тим, пандемія COVID-19 внесла зміни практично у всьому світі не тільки власне у навчальний процес, а й дещо змінила пріоритети для студентів у дисциплінах, які стають актуальними наразі та у найближчому майбутньому.

Згідно з даними ЮНЕСКО, у квітні 2020 року заклади вищої освіти в 185 країнах були повністю закриті для особистого навчання.

Британська компанія Quacquarelli Symonds, яка спеціалізується на аналізі закладів вищої освіти по усьому світу та публікує свій щорічний рейтинг університетів, на початку 2021 року провела дослідження щодо сприйняття та думки студентів про сучасну освіту в умовах пандемії.

За результатами досліджень, виявилось, що 69% респондентів з числа студентів вважають себе щасливими у зв'язку з початком навчання і 31% заявили, що хотіли би відкласти навчання. Такий великий відсоток студентів, які прагнуть відкласти початок навчання, свідчить про необхідність закладам освіти більше уваги приділяти стану студентського середовища і моніторингу рівня задоволеності освітнім процесом.

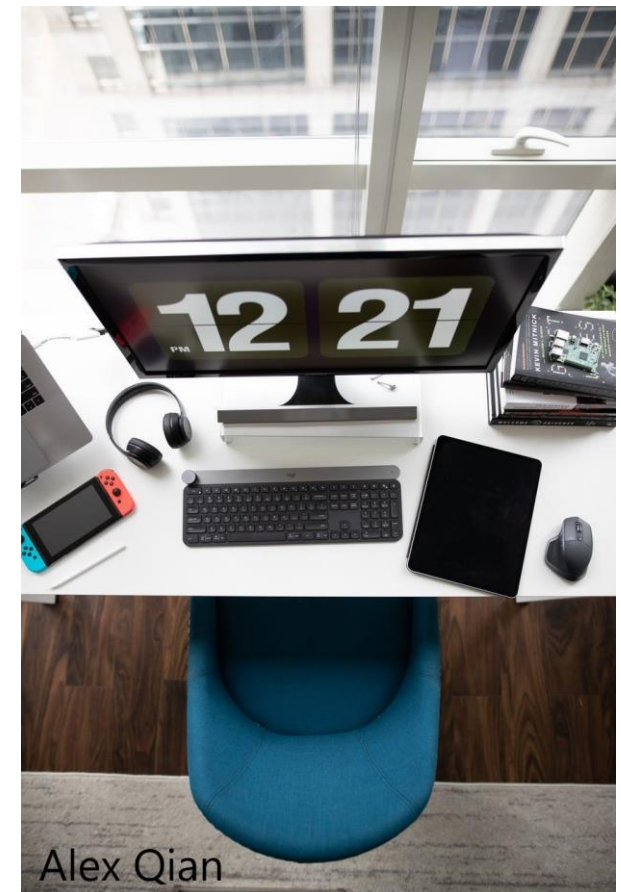
Ще одним важливим висновком цього дослідження було те, що приблизно дві третини респондентів (58%) віддають перевагу особистому навчанню перед Інтернетом. Лише 19% респондентів надали перевагу викладанню в Інтернеті, а 23% зазначили, що не мають переважної думки.

Перевагами навчанню в Інтернеті зазначається зручність, збалансованість, гнучкість графіку занять та забезпечення психічного здоров'я. Крім того, частина лекцій записується викладачами для повторного перегляду, що вважається дуже зручним, оскільки це дозволяє їх переглядати не тільки у зручний час, але й більш детально їх аналізувати при повторному перегляді.

Онлайн-навчання вважають зручним студенти, які з певних причин уникають скупчення людей чи віддають перевагу тиші перед наповненою людьми аудиторією. Крім того, знімаються окремі фінансові питання, пов'язанні з проїздом та проживанням, що не в останню чергу враховується під час вибору закладу освіти. Через пандемію також багато іноземних студентів зіткнулися зі заборонаю в'їзду до країни свого університету.

З метою адаптації навчального процесу до потреб студентів 55% закладів вищої освіти запровадили гнучкі розклади занять, що дозволило студентам, які навчаються дистанційно, вибрати більш зручні години для участі у лекційному процесі. Однак, враховуючи, що багатьом іноземним студентам все одно доводиться відвідувати лекції у нічний час через різницю в часових поясах, - очевидно, що це питання потребує підвищеної уваги з боку університетів. На питання про те, наскільки ефективно університети забезпечують навчання в Інтернеті, 19% студентів визначили як надзвичайно ефективно, 41% - дуже ефективно і 24% - помірно ефективно.

З другого боку, існує ціла низка факторів, які визначають переваги особистого викладання перед Інтернетом. Такими перевагами вважаються можливість спілкування зі своїми однолітками та викладачами, емоційна взаємодія з освітнім

середовищем, а також відсутність проблем з часовими поясами та уникнення ізоляції. Так, іноземні студенти вимушені відвідувати віртуальні лекції вночі через різницю часових поясів - за результатами досліджень таких виявилось 63% студентів-іноземних громадян. Крім того, деякі студенти вказують, що дисципліни, які вони вивчають, вимагають контакту між людьми для розуміння начального матеріалу і для поглиблення рівня знань. Таке спілкування також допомагає краще адаптуватись до професійної діяльності у майбутньому. Багато іноземних студентів віддають перевагу особистій взаємодії з викладачами, що дозволяє їм пізнавати інших людей, дізнаватися про місцеву культуру та особисті якості людей, а не просто отримувати інформацію з обраного курсу навчання.

Загалом, за результатами досліджень, 39% студентів надають перевагу виключно особистому навчанню, а відповідно 61% - змішаній формі (частково особисто, частково онлайн) навчання. Це свідчить про те, що, хоча більшість з них віддають перевагу особистій присутності перед онлайн-освітою, однак змішана модель, яка використовує обидва методи, має найбільшу кількість прихильників. Зазначене слід використовувати у подальшому закладах вищої освіти після зняття карантинних обмежень.

Важливе значення для визначення форми навчання має вакцинація населення та карантинні обмеження. Оскільки вакцинація наразі триває, а заклади освіти розглядають поетапне повернення до особистого навчання, ця гібрида змішана модель освітнього процесу буде мати вирішальне значення.

До кінця 2021 року вакцинація стане ключовою частиною визначення форми надання вищої освіти, оскільки заклади визначатимуть вимоги до освітнього процесу, які вони будуть запроваджувати.

Переважає більшість студентів позитивно налаштована до вакцинації, зокрема 63% зазначили, що будуть вакцинуватися. У той же час 26% не впевнені у необхідності цього, а 10% налаштовані проти. У зв'язку з цим, університети повинні ретельно зважити на переваги та недоліки впровадження вимог до вакцинації своїх іноземних студентів.

За таких умов університети повинні надати підтримку здобувачам вищої освіти. Зокрема, служби студентської підтримки набувають все більшої важливості. Найпопулярнішими службами підтримки були служби з питань кар'єри (28%), послуги для іноземних студентів (28%) та консультування з питань психічного здоров'я (18%). При цьому, 38% іноземних студентів відповіли, що не отримували доступу до жодної з послуг з боку служб підтримки свого навчального закладу.

Це свідчить про те, що установам доведеться активніше використовувати свої служби підтримки та розширювати надання послуг іноземним студентам.

Станом на березень 2021 року діючі заборони не дозволяли іноземним студентам навчатись в офлайн-режимі в таких країнах, як США, Великобританія та Канада. Водночас, постійно відбуваються зміни в обмежувальних режимах і для інформування студентів щодо поточної ситуації використовуються різні електронні ресурси. На той момент діючі правила подорожей визначали дозвіл на в'їзд іноземцям:

- негативний тест на COVID-19 незалежно від країни виїзду (Великобританія);
- відвідання вказаного навчального закладу зі затвердженням провінцією чи територією планом готовності до COVID-19 (Канада);
- заборона на в'їзд іноземним громадянам, які перебували в певних країнах високого ризику (США).

Водночас, заклади не можуть розраховувати на нормалізацію освітнього процесу, навіть якщо більшість студентів щеплені. Повторне поселення студентів у гуртожитки та особисте навчання осінню 2021 року буде проходити складніше ніж будь-коли. Після року гібридної або виключно дистанційної освіти ізоляція студентів призвела до багатьох соціально-емоційних проблем. Для вирішення цих питань університети пропонують фахових консультантів та радників, які повинні задовольнити існуючі потреби.

Враховуючи те, що вакцинація у світі відбувається високими темпами, очікується різке збільшення кількості іноземних студентів. На даний час багато закладів готуються до прийому великої кількості іноземних абітурієнтів.

Таким чином, криза коронавірусу та поточний стан протікання пандемії різко змінили процеси надання вищої освіти, зокрема у 2021 році відбувається повернення від віртуальних лекцій до особистого навчання, проводиться масова вакцинація та мають місце безліч інших факторів, які пов'язані з обмеженням в пересуванні студентів. Заклади, які прислухаються до думок своїх студентів та керуються наявними даними для визначення підходу до прийняття рішень, будуть краще підготовлені до вкрай мінливих умов сучасного освітнього процесу.

На освітній процес також впливають і зміни в державних органах. Так, після президентських виборів в США відбулись зміни у галузі вищої освіти, оскільки міністр освіти Мігель Кардона зосереджує свої зусилля на забезпеченні доступності освіти для усіх, незалежно від соціально-економічного статусу.

Важливим чинником, який вплинув на стан освітнього процесу є розвинені технології освіти. Сучасні студенти за останній рік адаптувались до віртуального навчання, а інтернет-компанії зробили можливою таку адаптацію під час пандемії. Завдяки великій кількості студентів та викладачів, які здатні використовувати сучасні технології, створені можливості планувати навчальні програми з урахуванням розвитку глобальних мереж.

Таким чином, основними чинниками, які впливають на адаптацію студентів до навчального процесу у 2021 році є протікання пандемії COVID-2019, процедури добровільного тестування та вакцинації, невизначеність щодо можливості проживання студентів в гуртожитках, використання технологій для комунікації, врахування у навчальних планах розвитку зручних для користувачів технологій для забезпечення безперебійного навчального процесу, активне задіяння служб із надання психологічної допомоги та адаптації до нових умов.

При цьому, повернення восени 2021 студентів до проживання у гуртожитках та студентських містечках стане важливим аспектом навчального процесу не лише для них, а й для навчальних закладів.

2. Огляд регіональних ринків освітніх послуг

2.1. Африканський регіон

Основні проблеми

Не дивлячись на те, що пандемія COVID-19 пішла на спад, вона не тільки загострила довготривалі проблеми вищої освіти в Африці, але й додала нових. Тим не менш уряди країн за підтримки світового співтовариства працюють над поставленими викликами. Складними для освітньої сфери Африки залишаються такі питання;

- Незадовільне фінансування державних університетів (Кенія, ПАР) Затяжна криза фінансування вищої освіти в Південно-Африканській Республіці, яка ще до пандемії оголосила курс на безкоштовну освіту, призвела до кризи вищої освіти в країні. Тривають студентські протести;
- Низька якість освіти, зокрема інженерної. ЮНЕСКО у своєму технічному звіті "Інжиніринг для сталого розвитку: досягнення цілей сталого розвитку" пропонує Африканським країнам професіоналізувати свої університетські системи інженерної освіти як один із способів нарощування потенціалу та створення компетентних інженерів, які могли б підвищити якість життя на континенті та створити можливості для сталого економічного розвитку;
- Підвищення вартості навчання у зв'язку з економічною кризою (Зімбабве);
- Низькі зарплати і погані умови праці викладачів і вчених; пов'язані з цим протести (Марокко);
- Відтік мізків, особливо у галузі ІКТ. Згідно зі звітом Світового банку World Development Report 2021: Data for better lives, основна причина міграції фахівців у галузі ІКТ з північноафриканських країн, таких як Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко та Туніс, є економічною, оскільки втрата талантів пов'язані з величезним розривом у зарплаті, який існує між країнами з високим та низьким рівнем доходу;
- Значний дефіцит кваліфікації в науково-технічних робочих місцях, включаючи цифрові навички. Дослідження цифрової трансформації африканської економіки наголошують на важливості подальшого розвитку наукових, технологічних, інженерних та математичних програм (Зімбабве);
- Гендерні проблеми, які повільно, але все ж вирішуються: Університет Тшване (ПАР) призначив першу чорношкіру жінку деканом в галузі машинобудування;

- Випадки корупції – керівництво Замбії закликає притягнути до відповідальності людей з фальшивою освітою;
- Пандемія COVID-19 серйозно вплинула на процес стажування, що є базовим елементом та необхідною умовою кваліфікації в багатьох коледжах та університетах, і вимагає перегляду закладами вищої освіти.

Тенденції

- Зростає кількість університетів в Африці, що сприяють цілям сталого розвитку. Зідно з Times Higher Education Impact Rankings загалом 70 африканських університетів з 11 країн були віднесені щонайменше до однієї із 17 цілей сталого розвитку ООН;
- Молодь франкомовних африканських країн все більше надає перевагу англійській мові (Марокко);
- Кількість єгипетських студентів у США збільшується, причому за останнє десятиліття їх кількість зросла на 76%;
- Уряди звернули увагу на важливість екологічної освіти (Намібія).

Офіційна політика

- Розширюється приватний сектор вищої освіти. Національна комісія університетів Нігерії (NUC) надала тимчасові ліцензії 20 новим приватним університетам. Це дозволяє збільшити кількість приватних університетів у Нігерії до 99, а загальну кількість університетів у країні до 197;
- Співтовариство з питань розвитку південноафриканських країн (SADC) розглядає можливість запровадження безкоштовної регіональної візи для студентів, дослідників та науковців;
- Збільшені інвестиції у вищу освіту Зімбабве, необхідну для економічного зростання, розвитку людського капіталу. Запроваджується безкоштовна освіта для студентів з обмеженими можливостями;
- Міністерство науки та вищої освіти Ефіопії представило новий проект, згідно з яким до кінця 2025 р. в країні планується підготувати 5 000 PhD;
- Уряд Кенії призначив потужну команду інтелектуалів та адміністраторів університетів, щоб запропонувати конкретні рішення щодо того, як вивести державні університети з фінансового безладу, в який вони зараз занурені;

- Єгипет створить шість нових технологічних університетів по всій країні, заявив міністр вищої освіти та наукових досліджень Халед Абдель Гаффар;
- Законодавці Гамбії прийняли оновлений законопроект про Національний орган з акредитації та забезпечення якості, який посилює його повноваження щодо забезпечення якості у секторі вищої освіти;
- В Нігерії необхідно збільшити кількість ЗВО, про що наголосив виконавчий секретар Національної комісії по університетам;
- Уряд Ефіопії обіцяє університетам автономію, що дасть:
 - гнучкість та ефективність управління людськими ресурсами та фінансами;
 - свободу найму та звільнення персоналу, оплати праці згідно особистого внеску, зарахування студентів незалежно від уряду, та започаткування власних навчальних програм;
 - більшу конкуренцію між установами, заохочує більшу інституційну диференціацію та більш корпоративний стиль управління. Це також сприяє інноваціям та творчості, які часто задушуються надмірною бюрократією.

Міжнародна співпраця

- Ефіопія та Світовий банк домовились про виділення коштів на освітні гранти на загальну суму 137 млн. USD;
- Єгипет разом з Гарвардським університетом створить національний інститут медичних досліджень;
- Марокко та Аргентина домовились посилити угоди, що стосуються вищої освіти, зокрема взаємного визнання дипломів;
- Алжир та Франція підписали десять угод та меморандумів про взаєморозуміння у різних сферах, у тому числі професійного навчання та вищої освіти;
- Єгипет активізує співпрацю в галузі освіти та науки з Ефіопією;
- Китай проводить в Ефіопії навчальний семінар з сучасних технологій;

- DAAD Africa надає 2,5 млн Євро на стипендії для біженців, які проживають в країнах Східної Африки, Ефіопії, Кенії, Уганді та Судані;
- Марокко виділяє стипендії для африканської молоді.

Наука та інновації

- Південно-Африканський університет UNISA планує перейти виключно на онлайн-навчання і вже розпочав повну оцифровку одного зі своїх коледжів.
- В Коледжі науки і технологій Університету Руанди (UR-CST) було відкрито Центр науки, технологій, інженерії та математики (STEM), який став першим таким центром в країні. Наразі STEM-центри створені в таких країнах, як Ефіопія, Південний Судан, Кенія, Сомалі та Бурунді.
- Вчені з університету Макерере в Уганді скористались затишшям у очному навчанні, спричиненим COVID-19, для покращення результатів своїх досліджень. Дослідницькі публікації зросли з 992 статей у 2019 році до 1301 у 2020 році.

Споживчий попит та конкурентне середовище

- Державний офіс спеціального радника з питань освіти Нігерії оголосив про додаткову підготовку 8 000 студентів випускних курсів з питань підприємництва та працевлаштування за програмою Jobs Initiative Lagos (JIL). Минулого року підготовлено 25 000 студентів, які завдяки JIL стали роботодавцями або працівниками в авторитетних організаціях.
- В рамках ініціативи Політехнічного університету Мохаммеда VI (Марокко) і Федеральної політехнічної школи Лозанни (Швейцарія) «Досконалість в Африці» (Excellence in Africa – EXAF) було оголошено перший конкурс проектів програми «100 кандидатів наук для Африки».
- Африканський фонд видавничих інновацій (APIF) у 2021 році на реалізацію освітніх проектів по всій Африці виділив 170 000 USD. Гранти реально підтримують 11 млн молодих африканських студентів у п'яти країнах: Гані, Кенії, Руанді, Танзанії і Зімбабве.

2.2. Азіатський регіон

Проблеми

Пандемія коронавірусу продовжується, а разом з нею не припиняється боротьба з викликами, спричиненими епідеміологічною ситуацією у світі. Країни Азіатського регіону із неоднаковою успішністю знаходять рішення проблемам, серед яких можна виділити наступні:

- зменшення кількості постійних наборів студентів, що пов'язано з впливом пандемії COVID-19 на економічні умови сімей та психічне здоров'я студентів (Японія);
- гендерна дискримінація при зарахуванні у вищі навчальні заклади: і на сьогоднішній день існують квоти для зарахування на підставі статі (Китай);
- вплив постійного закриття кордонів виявився руйнівним для набору університетами іноземних студентів, спостерігається значне зменшення їх кількості в усіх країнах регіону;
- регіональна нерівномірність доступу до вищої освіти через надвисоку вартість (Пакистан);
- нестабільність навчального процесу на тлі пандемії, політичних мітингів та протестів (Тайланд);
- нестача людських ресурсів, досліджень, технологічних можливостей та наукових знань в місцевих університетах, що гальмує міжнародне співробітництво (В'єтнам);
- надмірний вплив держави на сферу вищої освіти та академічні свободи (Китай);
- низький рівень працевлаштування серед молодого покоління після закінчення ЗВО (Китай);
- недостатня якість онлайн освіти (Південна Корея).

Тенденції

Освітній процес в азіатських країнах наразі не можна охарактеризувати як стабільний. Залежно від епідеміологічної ситуації університети то відкривають кампуси, то переходять у дистанційний формат, але, таким чином, закладами вищої освіти розвинута гнучкість у своїй діяльності, та відбулось пристосування їх бізнес-моделей до гібридного навчання.

Для підтримки діяльності вищих навчальних закладів в країнах Азії розпочато кампанії з вакцинації студентів.

Онлайн освіта набирає обертів і стає більш легітимною у 2021 році. Провідні університети деяких країн, зокрема Індії, пропонують повне онлайн-навчання, дипломи по закінченню якого вже будуть офіційно визнаними. Аналогічно надається дозвіл і на проведення іспитів у дистанційному режимі в державних університетах (Бангладеш).

Загострюється увага на необхідності високого рівня іноземних мов, а саме англійської. Університети В'єтнаму висувають додаткові вимоги при зарахуванні іноземних студентів, орієнтуючись відтепер на наявність сертифікатів міжнародної системи тестування англійської мови.

Тенденції працевлаштування випускників азіатських ЗВО стали неоднозначними та відрізняються у різних країнах. В той час як молодь в Китаї зіштовхується із труднощами при пошуку роботи, в Японії аналогічні показники значно покращились у порівнянні з минулим роком.

Міжнародна співпраця

Міжнародне співробітництво в країнах регіону, як і в усьому світі, зазнало неабиякого впливу через COVID-19. Особливо значного удару пандемія завдала міжнародному обміну студентами. Вкрай невизначений стан характеризує африканських студентів у Китаї.

Водночас з'являється і надія на поліпшення несприятливої ситуації з падінням оборотів академічних обмінів у зв'язку із появою вакцини та її затвердженням.

Азіатські країни у 2021 році як і раніше займають активну позицію у розвитку міжнародної співпраці. Японія зацікавлена у співробітництві з В'єтнамом. КНР у своїх прагненнях завоювати світовий вплив, зокрема через сферу вищої освіти, продовжує розширювати свої контакти з багатьма країнами, включаючи на цей раз країни балканського півострова. Разом з тим не спадає напруження у відносинах Китаю з Австралією, що виражається, в першу чергу, закриттям деяких Інститутів Конфуція на австралійському материкау.

Легко простежується посилення глобальної конкуренції через суперництво між КНР та США у технологічному плані, при цьому США також тиснуть на Європу та Японію, для обмеження досліджень з Китаєм в окремих сферах. Попри це, США проводять цілеспрямовану інформаційну політику для залучення найкращих та найталановитіших студентів з Гонконгу та материкової частини Китаю.

Офіційна політика

Держави в Азіатському регіоні зосередились на підтримці освітньої та науково-дослідницької сфер. Так, в Індії з метою надати змогу установам вести більш ефективно дослідницьку діяльність приватним фірмам дозволено користуватися дослідницьким обладнанням ЗВО за окрему плату. Це має забезпечити базову інфраструктуру та можливості для сприяння науково-дослідним роботам у нових сферах та залученню нових талантів до університетів. В Японії також збільшено державне фінансування університетів, зокрема в частині співпраці із фармацевтичними установами.

Крім того, простежується підтримка державою університетів в частині надання соціальної та медичної допомоги для студентів та викладачів у важких умовах епідеміологічної кризи. Увагою в цьому контексті не обділені й іноземні студенти, які отримують сприяння у доступі до щеплень.

В КНР національна політика як ніколи спрямована на фасилітацію науки та досліджень. Китай збільшує свої інвестиції в основні дослідження приблизно до 8% від загального обсягу інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки. Сінгапур в цей час оголосив про збільшення фінансування досліджень нових галузей в сфері високих технологій та збільшення кількості докторських місць в університетах.

Одночасно Китай приділяє значну увагу сфері освіти. На фоні відкриття великого числа нових ЗВО та з метою забезпечення якісної освіти, держава встановлює високі зарплати викладачам (які перевищують аналогічні в США та Австралії) та фінансово підтримує здобуття викладачами докторських ступенів.

Наука та інновації

Східні університети (особливо Сінгапуру) змінюють свій дослідницький ландшафт, щоб зосередитись на міждисциплінарних дослідженнях, орієнтованих на результати. Це має на меті знайти більше рішень для нагальних глобальних проблем, таких як продовольча безпека та охорона здоров'я – виклики постпандемічної ери.

Вакцини проти COVID-19 винайдені та знаходяться на стадії затвердження, але держави не перестають працювати у цьому напрямі, зважаючи на велику кількість невирішених питань щодо їх наслідків. В лідерах на азіатському континенті - Китай та Японія, які розробили власні вакцини.

Споживчий попит та конкурентне середовище

Зі зростанням глобальної та регіональної конкуренції в галузях, що базуються на технологіях, навіть провідні університети Азії починають турбуватися про постійне джерело студентів у галузі STEM (наука, технології, інженерія та математика), оскільки країни зараз зосереджуються та розширяють дослідження у таких ключових сферах, як штучний інтелект, квантові обчислення, генетика, нанотехнології, робототехніка, розумне виробництво та машинобудування, обробка даних та технології великих даних та інші галузі.

Штучний інтелект вже другий рік поспіль стає найпопулярнішим новим напрямом у китайських університетах на тлі прагнення країни створити потужний фонд фахівців із штучного інтелекту. Популярність предмету набагато перевищує популярність будь-якого іншого нового навчального напрямку.

Поряд із цим, як реакція країни на соціальні проблеми, з'являються доволі неочікувані навчальні курси, присвячені сімейним стосункам та шлюбу (Китай).

2.3. Країни СНД

На превеликий жаль, виші СНД ще не змогли після карантинних обмежень повноцінно перейти до традиційного формату навчання. Наслідки пандемії для системи освіти ще належить відчутти. Але, незважаючи на всі ті труднощі й виклики, з якими зіткнулися заклади освіти у період пандемії і карантинних обмежень, кожен заклад освіти СНД зміг адаптуватися до нових умов та організувати заняття, дати максимально можливий і ефективний результат.

Проблеми

- якість підготовки кадрів університетами (Азербайджан, Казахстан, Білорусь);
- потреба в висококваліфікованих викладачах (Узбекистан, Казахстан);
- працевлаштування випускників (Казахстан, Білорусь);
- наявність техніки для навчання та якість інтернет-зв'язку (Білорусь, Казахстан);
- недостатньо сучасна наукова база і застарілі програми (Казахстан, Білорусь);
- порушення академічної чесності, корупційні правопорушення (Казахстан);
- грубі порушення законодавства в сфері освіти (Казахстан);
- скороченню вузів, що надають неякісну освіту (Казахстан).

Офіційна політика

Розвиток системи освіти обговорюють в уряді Казахстану. Розробляють заходи щодо модернізації освіти, а саме - освітні програми університетів будуть на 100 відсотків оновлені на основі професійних стандартів, що підвищить можливості для працевлаштування випускників, планується відкриття філій зарубіжних університетів з метою скорочення відтоку талановитої молоді; для підвищення доступності вищої освіти кількість грантів до 2025 року збільшиться на 50 відсотків. Щорічно молодим вченим виділятимуть 1 000 грантів, а 500 казахстанських учених матимуть змогу стажуватися у визнаних наукових центрах світу.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+38 044 204 83 81

Міністерство світи Азербайджану готується до видачі електронних атестатів і дипломів. Відповідний пункт знайшов відображення в поправках, затверджених президентом Азербайджанської Республіки «Про внесення змін до Закону Азербайджанської Республіки "Про освіту"» від 18 грудня 2020 року. Випускникам будь-якого ступеня і рівня освіти (крім докторантури) буде виданий державний документ про освіту, створений у вигляді електронного документа. Автоматизація цього процесу дозволить спростити процедуру перевірки автентичності виданих документів про освіту і зберігати їх протягом всього життя людини на електронних носіях.

Розширений Атлас нових професій та компетенцій представило Міністерство праці та соціального захисту населення Республіки Казахстан. Атлас містить аналіз основних технологічних тенденцій, які, за прогнозами, можуть критично змінити ринок праці в дев'яти пріоритетних галузях економіки, включаючи гірничо-металургійний комплекс, нафтогазову промисловість, сільське господарство, транспорт і логістику, машинобудування, ІКТ, енергетику, туризм та будівництво.

Уряд Казахстану продовжує роботу по скороченню закладів вищої освіти, що надають неякісну освіту. Президент Казахстану доручив Уряду вжити відповідних заходів, при цьому додатково посилити відповідальність вишів за порушення академічної чесності, корупційні правопорушення, аж до позбавлення ліцензій. Всього у 2020 році позапланові перевірки провели в 55 ЗВО з 128 по всій країні. В результаті чотири заклади освіти закрилися повністю і ще 25 вишам повернули 74 додатки до ліцензій за окремими профілями. Глава держави доручив посилити вимоги, зокрема, забезпечити поетапну профілізацію ЗВО, підвищення спеціалізації та якості вищої освіти.

Парламент Грузії затвердив законопроект про реформу уряду. Згідно з поправками, міністерство освіти, науки, культури і спорту буде розділено на два міністерства - Міністерство освіти і науки та Міністерство культури, спорту і молоді.

Події і заходи

Перші 50 казахстанських студентів пройдуть міжнародну практику в сфері туризму в Туреччині. В квітні 2021 року між Міжнародним університетом туризму і гостинності та Університетом Анталії Білім (Туреччина) (ABU) був підписаний договір про запуск міжнародної програми експериментального навчання туризму TELP (Tourism Experiential Learning Program). Партнером даної угоди за програмою TELP виступила мережа готелів Rixos (Туреччина). В рамках договору досягнуто домовленості про проходження студентами практики на базі готелю Rixos. Головна перевага цієї програми - студенти, що успішно завершать програму ABU TELP, отримують пріоритет при працевлаштуванні в готелях Rixos, перш за все в Казахстані, а також в будь-якій країні світу, де представлені ці готелі.

Необхідність подальшої активізації діалогу в галузі освіти обговорили на третьому засіданні Ради зі співробітництва в сфері освіти Міністр освіти Туркменістану і Міністр національної освіти Турецької Республіки.

В Республіці Казахстан захист дисертаційної роботи став можливим без її написання - при наявності публікацій в поважних виданнях, одного огляду і двох статей в журналах Q1-Q2 WoS, в яких докторант є першим автором або автором для кореспонденції. Така можливість вже давно існує в багатьох зарубіжних вузах – зазначив Міністр освіти і науки Казахстану та додав, що це рішення виступає як додаткова опція і докторант при бажанні, як і раніше, може вибрати звичний варіант з написанням і захистом дисертації.

Вперше студентка з Казахстану стала переможницею Global Student Entrepreneur Awards. Аружан Аманбаєва виграла премію The Social Impact Award 2021 зі своїм бізнес-проектом The Soul Education. Стати лідером міжнародного конкурсу було непросто – в змаганні взяли участь представники 38 країн, які подали 1 600 робіт. Разом з Казахстаном місця в фіналі розділили учасники з Мексики, Танзанії, Канади та Домінікани. Відзначимо, раніше цю престижну міжнародну премію не отримували представники Казахстану та представники країн СНД. EO Global Student Entrepreneur Awards (EO GSEA) - це найпрестижніший міжнародний конкурс для студентів, які володіють та управляють бізнесом під час навчання в коледжі або університеті.

Два стартапи студентів-медиків з Караганди визнані кращими в республіканському конкурсі студентських стартапів і бізнесів Tumar Student Business Challenge. Конкурс проводився втретє в рамках ініціативи компанії ERG (Євразійська Група) «Екосистема студентського підприємництва».

Міжнародне співробітництво

Зацікавленість в активізації прямих міжуніверситетських контактів висловили Білорусь і Таджикистан. Наразі між державами сформована достатня нормативно-правова база двостороннього співробітництва в сфері освіти, в тому числі є ряд міжурядових і міжвідомчих угод про співробітництво в сфері освіти, а також 95 прямих двосторонніх договорів між установами освіти. В Республіці Білорусь здобувають освіту 348 таджицьких громадян, з них 112 осіб - за рахунок коштів республіканського бюджету, на спільних білорусько-таджицьких факультетах в Республіці Таджикистан навчаються 546 таджицьких громадян на платній основі.

Міністерство освіти Республіки Білорусь на регулярній основі організовує ділові візити до Узбекистану. В рамках прямих договорів про співпрацю між закладами вищої освіти двох країн успішно функціонують шість спільних факультетів, реалізуються спільні освітні програми з 35 закладами вищої освіти Узбекистану, в тому числі з видачою двох дипломів. Відкрито спільний Білорусько-Узбецький міжгалузевий інститут прикладних технічних кваліфікацій в місті Ташкенті. Наразі сторони розглядають питання створення недержавного вищого навчального закладу «Узбецько-Білоруського університету матеріалознавства» в Узбекистан (з білоруської сторони - БДТУ).

Провідні заклади вищої освіти Білорусі налагоджують співпрацю і встановлюють прямі зв'язки з навчальними закладами Республіки Сьєрра-Леоне. Наразі питання - підготовка фахівців для потреб економіки Сьєрра-Леоне.

Зацікавленість у розвитку співробітництва з впровадження академічних програм в Узбекистані висловило керівництво малайзійського вишу «UCSI».

Швейцарія реалізуватиме грантовий проєкт «Підтримка реформ професійної освіти в Узбекистані» на 2021-2033 роки. Основними цілями проєкту є підтримка реформ, що проводяться в системі професійної освіти Узбекистану, формування знань і навичок студентів, орієнтованих на ринок праці. Цей проєкт вже дав дуже хороші результати в Німеччині, Швейцарії та Австрії.

Багатовекторність співпраці було обговорено між ректорами Національного університету Узбекистану і Білоруського державного університету (БДУ). Узбецьку сторону зацікавив досвід БДУ в галузі аерокосмічних технологій, зокрема підготовка фахівців для цієї галузі і запуск університетського супутника. Ініціатива створити спільну освітню програму за фахом «аерокосмічні технології» знайшла взаємне схвалення і найближчим часом буде детально опрацьована, щоб в 2022 році відкрити перший набір студентів. Передбачається, що навчання пройде за схемою «2 плюс 2» з перспективою видачі дипломів двох вузів.

Наука та інновації

Вчені Білоруського державного університету створили унікальну технологію «Landscape» для відновлення ґрунтів, забруднених відходами нафтопродуктів. Її розробником виступив п'ятикурсник біологічного факультету Дмитро Сандрігайло. Над проектом також працювали співробітники біологічного факультету, НДІ фізико-хімічних проблем і Унітехпром БДУ. Запропонований ними процес очищення включає етап вилучення рідких і твердих відходів нафтопродуктів і обробку забруднених ґрунтів спеціальними мікроорганізмами, які здатні ефективно поглинати залишки нафтопродуктів і мікро-пластик. Отримані відходи нафтопродуктів частково переробляються в гідроізоляційні матеріали і ґрунтоматеріал, який в подальшому можна використовувати для дорожнього будівництва. Ця новаторська пропозиція має екологічну, промислову та економічну цінність.

Споживчий попит та конкурентне середовище

Казахстан розширив з чотирма новими країнами географію навчання студентів в рамках освітньої програми «Болашак». У їх число увійшли Австрія, Чехія, Ірландія і Південна Африка. Також до списку увійшов Гонконг (Китай). Таким чином, тепер казахстанці зможуть навчатися за програмою «Болашак» вже в 27 країнах. У 2021 році для навчання за програмою

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+38 044 204 83 81

«Болашак» виділено 1055 стипендій. 555 з них будуть розподілені за програмами магістратури, докторантури та стажування. Ще 500 стипендій отримають вчені Казахстану.

Нова профілізація «Міжнародне кіберправо» (International Cyber Law) для іноземних студентів відкрита в Білоруському державному університеті. Діяти вона буде в рамках спеціальності «Юриспруденція» факультету міжнародних відносин. Нововведення зумовлені вдосконаленням програм підготовки фахівців II ступеня вищої освіти, розвитком інформаційних технологій і оперативним реагуванням на потреби ринку праці. Навчання буде вестися англійською мовою.

Університет АКФА (Узбекистан) відкриває нові факультети – «Архітектура і дизайн» і «Громадянське будівництво» у співпраці з турецьким вузом. Очікується, що на кожен факультет в 2021-2022 навчальному році буде прийнято по 100 студентів.

Рекордна кількість, а це 14 казахстанських вишів увійшли в міжнародний академічний рейтинг Quacquarelli Symonds World University Rankings, який є одним з найавторитетніших рейтингів університетів у всьому світі. Більш того, в цьому році деякі ЗВО зміцнили свої позиції, піднявшись на кілька рядків. Просування вишів в світових рейтингах - це наочне підтвердження якості освіти і високого статусу університетів.

2.4. Західна Європа

Основні проблеми

Пандемія COVID-19 та її наслідки залишаються основними проблемними питаннями для освітнього процесу у країнах Західної Європи. Навесні 2021 р. відбулись зміни у епідемічній ситуації в регіоні, зокрема почалось зниження динаміки захворюваності незважаючи на сезонність протікання пандемії. Вказане відбулось завдяки запровадженими карантинним заходам та вакцинації населення, яке розпочалось у більшості західних держав на початку поточного року. Ситуація з протіканням пандемії вплинула на організацію освітнього процесу і на подальшу перспективу проведення вступної кампанії та нового навчального 2021/2022 року.

Водночас епідемія COVID-19 та карантинні заходи здійснили значний вплив на психологічний стан студентів. У Великобританії провели опитування, згідно з яким під час епідемії коронавірусу близько 40% студентів серйозно задумалися залишити навчання. Більше 80% опитаних заявили, що пандемія негативно вплинула на їх освіту, причому більшість вказують на зменшення часу перебування в університеті, меншу кількість часу спілкування з викладачами та більше онлайн-навчання. Опитування, проведене серед понад 2 000 студентів, виявило, що 15 відсотків “рішуче” погодились із заявою, про те, що вони “серйозно обдумували” можливість залишити університет під час пандемії коронавірусу.

Проблеми:

- зміна психологічних настроїв студентів у підходах до навчання;
- перехід на дистанційне навчання лише у невеликої частини студентів викликало підтримку. Насамперед це стосується тих, хто має психологічні проблеми в комунікаціях з викладачами чи студентами або відчувають психологічні проблеми під час перебування в аудиторіях;
- різке зростання кількості абітурієнтів з іноземних держав в окремих країнах, зокрема в Норвегії;
- зростання конкуренції між університетами через розширення можливостей дистанційного навчання;
- зростання навантаження на заклади вищої освіти з надання додаткових послуг, зокрема на служби психологічної підтримки, підрозділів, які займаються розповсюдженням інформації в електронних системах, насамперед в

соціальних мережах. Збільшення фінансування електронних систем обліку, електронних навчальних посібників та оцифрованого навчального середовища;

- збільшення фінансованого навантаження на державні бюджети та недержавних фонди для підтримки навчального процесу та окремих студентів, які перебувають у складному фінансовому становищі (Німеччина, Франція, Іспанія);
- через зменшення кількості студентів окремі ЗВО відкривають курси на базі магістратури без видачі дипломів про освіту (Іспанія).

Офіційна політика

Після початку процесу вакцинації та завдяки заходам, насамперед карантинним, відзначається зменшення кількості нових випадків захворювання на COVID-19, у результаті чого урядами європейських держав у навчальні процеси вводяться зміни, спрямовані на послаблення режиму обмежень, збільшення присутності студентів та викладацького складу у приміщеннях університетів, розширення мобільності викладацького та адміністративного складу закладів вищої освіти. Так, під час карантину в державах Євросоюзу були продовжені заборони на відрядження в рамках академічного обміну. Зокрема в ФРН в квітні продовжили заборону на відрядження та участь у міжуніверситетських заходах в офлайн-режимі. Вказані обмеження були зняті у травні цього року. У квітні в німецьких ЗВО також розпочався літній навчальний семестр і студенти в умовах жорсткого карантину на дистанційній основі змогли розпочати навчання.

Для інформування потенційних абітурієнтів розширюється використання ЗМІ та Інтернет-мережі. Зокрема, для майбутніх студентів, насамперед з країн Азії та інших регіонів, французький університет ParisTech, який активно проводить інформаційні кампанії з використанням мереж Twitter, LinkedIn, Youtube, Bilibili, Weibo та Wechat, запустив свою сторінку у Facebook і відкрив свою агітаційну програму на 2021 рік.

З метою полегшення проходження студентами карантинного режиму та виходу з умов дистанційної освіти, заклади вищої освіти розширюють послуги для психологічної підтримки студентів, а також активно впливають на уряди країн з метою збільшення фінансового забезпечення, особливо для тих студентів, хто потрапив у скрутне становище.

Так, у французькому університеті PSL (Paris Sciences et Lettres) активно працює Служба охорони здоров'я студентів, яка розпочала свою роботу у вересні 2020 р. і надає студентам доступ до безкоштовних очних та віртуальних медичних оглядів.

Фінансування програм, спрямованих на підтримку студентів, збільшується як за рахунок держави, так і недержавних фондів. В Іспанії у квітні цього року на спільному засіданні представників міністерства освіти, навчальних закладів та освітньої спільноти було прийнято рішення про збільшення на 22% кількості стипендій і відповідно бюджетних асигнувань для допомоги на навчання, що склало загалом 1 900 млн. євро. У результаті цього у 2020-2021 навчальному році зросла кількість студентів з повною стипендією до 215 729 осіб.

Французький університет Université Paris-Saclay (UPS) для полегшення доступу іноземним студентам до своїх магістерських програм призначив стипендії на 2021-2022 навчальний рік, що пропонуються факультетами та асоційованими університетами, особливо для тих, хто бажає продовжувати навчання в напрямі академічної освіти і отримання докторського ступеня. Ці стипендії були сформовані за рахунок фінансової програми IDEX, як третьої програми Investissements d'Avenir і будуть розподілятися на основі академічних досягнень студентів.

Після пом'якшення обмежень навчального процесу, яке розпочалось всередині травня цього року, відповідні міністерства та департаменти освіти європейських держав розробили нормативні документи, які регламентують умови проведення занять та відвідування навчальних приміщень.

Зокрема у Франції циркуляром DGESIP (Генеральний директорат з питань вищої освіти та професійної інтеграції) регламентовано розширення діяльності, дозволеної у вищих навчальних закладах, яким передбачається:

- розширення особистого викладання: в межах 50% від загальних можливостей прийому закладів;
- послаблення обмежень в університетській бібліотеці: студенти можуть розміщуватися, використовуючи половину можливостей наповнення, і не пізніше, ніж до часу дії комендантської години;
- поступове відновлення спортивної та творчої діяльності.

Разом з тим, профільні освітні відомства досить часто піддавались критиці через неготовність до пандемії і проведенні навчання у дистанційному режимі. У Великобританії парламентський комітет встановив, що Департамент освіти (DfE) "не мав плану" і не був готовим до викликів пандемії коронавірусу.

Незважаючи на те, що першочергову увагу приділяється антиковідним заходам, забезпечення прав та свобод залишається важливим питанням в освітньому середовищі. 11 травня 2021 р. королева Великобританії Єлизавета II заявила, що буде введено додаткове законодавство про "захист свободи слова". У виступі королеви були викладені урядові плани щодо запровадження нових законів, спрямованих на захист свободи слова в університетах. Це свідчить про намір уряду продовжувати розробку законопроекту про вищу освіту (свободу слова) для університетів Англії. Пропонується, що до університетів та студентських спілок будуть запроваджені нові вимоги, а відповідний регулятор може виписувати штрафи за будь-які порушення свободи слова.

Міжнародне співробітництво

В останній час однією з головних тенденцій в напрямі міжнародного співробітництва між університетами держав ЄС є формування "європейських університетів". Близько тридцяти французьких університетів беруть участь у формуванні "європейських університетів", які згідно ідеї високопосадовців в галузі освіти будуть втілювати французькі та європейські амбіції. Наразі після розгляду конкурсних проектів з 2018 року було створено 41 альянс з 280 європейських університетів, у тому числі із залученням 32 французьких закладів вищої освіти.

Рада Європейського Союзу (The Council of the European Union), до складу якої входять міністри держав-членів ЄС, у травні цього року закликала європейські уряди та системи вищої освіти підтримати Європейську університетську ініціативу (European Universities Initiative) та зробити її основою для побудови до 2025 року Європейського освітнього простору.

Зазначені "європейські університети" основними своїми принципами вважають довіру та мультидисциплінарність, зокрема, Віце-президент Лучана Радут-Гагі (Luciana Radut-Gaghi), яка є відповідальною за європейський університетський альянс "Евтопія" зазначила: "Ми вже мали міцні стосунки з університетом з м. Уоріка (Англія), а також університетом м. Брюссель (Бельгія) та ще трьома - шведським, барселонським та словенським".

Наука і інновації

Служба охорони здоров'я студентів французького університету PSL (Paris Sciences et Lettres), яка розпочала свою роботу у вересні 2020 р., надає студентам доступ до безкоштовних очних та віртуальних медичних оглядів. Керівництво університету спостерігає за результатами цієї гібридної політики, яка вже довела свою цінність під час пандемії. Керівництво цього закладу вважає, що студенти повинні мати легкий доступ до медичної допомоги, щоб мати можливість лікувати все, від сезонних простудних до нервових захворювань. Особливо студенти постраждали від 12-місячного пандемічного життя та його наслідків для фізичного та психічного здоров'я.

Наразі існує занадто багато факторів, які можуть перешкодити студентам отримати допомогу чи проконсультуватися з медичним працівником, включаючи вартість відвідування, конфлікти, пов'язані із розкладом занять, та побоювання щодо пошуку правильної форми вибору послуг.

Споживчий попит та конкурентне середовище

26 травня 2021 року Шанхайський університет Цзяо Тун (Shanghai Jiao Tong University) опублікував щорічний Глобальний рейтинг академічних предметів (GRAS). Згідно з цим рейтингом, найкращі заклади світу визначались за 54 предметами, розділеними на п'ять широких напрямів: природничі науки, техніка, науки про життя, медичні науки та соціальні науки. У 2021 р., як і в 2020 році, Університет Париж-Сакла (Université Paris-Saclay) став 1-м у світі з математики та 9-м з фізики (1-м у Європі), ще раз продемонструвавши рівень підготовки студентів. Зазначений університет опинився в топ-50 найкращих закладів світу з 11 предметів та в топ-100 ще на 14.

Загалом університет Париж-Сакла входить до 100 найкращих світових університетів за 25 темами, університет Сорбони отримав високі місця у 19 темах, університет Гренобля Альпи - у 18, Університет PSL (Paris Sciences et Lettres) - у 15, Паризький університет та Університет Монпельє - у 10.

Серед 50 найкращих університетів світу міністерство освіти Франції відзначає 21 французьку установу, визнану на найвищому міжнародному рівні (на дві більше порівняно з 2020 роком).

Незвично високий інтерес до університетів Норвегії з боку абітурієнтів з іноземних країн у 2021 році призвів до політичних дебатів в парламенті країни. Позиції депутати від різних політичних партій Норвегії розділилися у питанні щодо того, чи продовжувати дозволяти іноземним студентам вчитися без оплати за навчання. При цьому багато депутатів виступає проти існуючої практики надання пріоритетності проживання у гуртожитках для іноземних студентів.

Так, 8 із 10 університетів Норвегії відзначили стрімке зростання кількості іноземних абітурієнтів, а число бажаючих навчатись в Осло Метрополітен Університет (OsloMet) на міжнародних програмах зросло на 184%.

У той час, як минулого року в OsloMet кількість абітурієнтів на навчання у галузі міжнародної політики, соціального забезпечення та охорони здоров'я, міжнародної освіти і розвитку, застосування комп'ютерних та інформаційних технологій становила 1 454 чоловік, то у цьому році бажаючих було 4 134.

Інші університети також відчують помітне підвищення інтересу абітурієнтів з-за кордону. До Норвезького університету науки і технологій (NTNU) на вступ на цю осінь подали заявки 9 326 іноземців, що на 38% більше порівняно з минулим роком. В Університеті Південно-Східної Норвегії кількість міжнародних абітурієнтів зросла на 60% – з 2 159 до 3 468, а в Університеті Ставангера на 301 навчальне місце подали заявки 4 115 іноземців, що на 7,6% більше порівняно з минулим роком.

У свою чергу в Іспанії внаслідок стрімкого падіння демографічних показників та підвищення вимог до працівників у різних галузях, університети вимушені надавати додаткові послуги для дорослих. Зокрема, заклади вищої освіти пропонують міні-курси для безробітних на основі магістерських програм, які обов'язково проходять в офлайн-режимі. Це дозволить до дипломів існуючих фахів додати нові види, які пов'язані із потребами на ринку праці, що в кінцевому результаті дозволить бажаючим підтвердити свій рівень кваліфікації.

3. Особливості адаптації студентів – іноземних громадян і співробітників українських закладів вищої освіти

В умовах подовження у 2021 р. карантину, режим якого залежать від умов перебігу епідемії в кожному конкретному регіоні, заклади вищої освіти вносили зміни у навчальний процес і здійснювали відповідні заходи для недопущення поширення COVID-19. При цьому, відповідно до Дорожньої карти з масової вакцинації, визначеної Міністерством охорони здоров'я України, вакцинація студентів розпочнеться після завершення другого етапу, який наразі ще триває.

Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 9.12.2020 р. за № 1236 ухвалою Вченої ради *Київського національного університету імені Т.Шевченка* було вирішено продовжити онлайн-навчання на час дії адаптивного карантину до 28.02.2021 р. Для 4 курсу бакалаврату та 2 року навчання магістратури на освітніх програмах, що потребують лабораторних та експериментальних досліджень при підготовці дипломних проєктів, було дозволено проводити заняття групами чисельністю не більш як 20 осіб за окремими графіками, починаючи з 25 січня 2021 р.

При цьому, з метою забезпечення для здобувачів освіти можливості виконання індивідуальних навчальних планів в умовах дії карантинних обмежень було:

1. Встановлено, що у другому семестрі 2020/2021 н.р. відвідування всіх видів занять в корпусах Університету здобувачами освіти за програмами вищої і фахової передвищої освіти здійснюється групами чисельністю не більш як 20 осіб, заповнення навчальних приміщень не може бути більшим за 50%, при забезпеченні максимальної дистанції між здобувачами освіти.

2. Погоджено можливість проведення всіх видів навчальних занять за денною, заочною формами навчання із використанням технологій дистанційного навчання. Визначальним фактором при прийнятті рішень щодо можливості проведення навчальних занять онлайн є належність результатів навчання за дисципліною до когнітивної, емоційної сфери чи психомоторної сфери, їх рівень та необхідність застосування відповідних інструментів оцінювання.

Крім того, було вказано вченим радам факультетів та інститутів прийняти рішення щодо проведення занять у другому семестрі 2020/2021 н.р. за програмами вищої освіти з використанням моделі змішаного навчання (студенти опановують програмні результати навчання частково онлайн і частково в аудиторіях – залежно від належності результатів навчання дисципліни до когнітивної, емоційної сфери чи психомоторної сфери, та їх рівня).

Керівникам структурних підрозділів при прийнятті рішень щодо організації освітнього процесу та укладанні розкладів забезпечити:

- планування не більше як *6 годин* навчальних занять на день за денною формою навчання і не більш як *8 годин* навчальних занять на день – за заочною;
- асинхронне відвідування навчальних корпусів різними курсами/потоками/групами з метою мінімізувати кількість здобувачів освіти, які одночасно перебувають у приміщеннях університету;
- мінімізацію переміщень здобувачів освіти між аудиторіями;
- щотижневе оприлюднення на сайті структурного підрозділу актуалізованої інформації про розклад і форму проведення занять.

Було висунуто вимогу дозволяти вхід до навчальних корпусів і приміщень університету здобувачам освіти, науково-педагогічним, науковим і педагогічним працівникам, навчально-допоміжному та адміністративно-господарському персоналу тільки за наявності захисної маски або респіратора, зберігати, за можливості, масковий режим упродовж занять.

У свою чергу, керівництвом *Харківського університету імені В.Н. Каразіна* ще у березні 2020 р. було прийняте розпорядження № 0102-09/028 "Щодо створення оперативного штабу на карантинний період", що сприяло вчасному реагуванню і проведенню заходів з недопущення поширення епідемії COVID–19.

Для організації навчального процесу у 2021 р. керівництвом *Харківського університету* було видано наказ № 0202-1/27 від 29.01.2021 р. "Про особливості організації освітнього процесу у 2 семестрі 2020/21 навчального року". Згідно з

даним наказом було визначено, що навчальний процес організовується за змішаною системою, відповідно до якої проводяться:

- дистанційно – лекційні, практичні (семінарських), індивідуальні заняття та консультації, здійснюється контроль самостійної роботи;
- аудиторно – лекційні, практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням санітарних та протиепідемічних заходів.

Таким чином, декани та директора навчально-наукових інститутів формували розклад занять відповідно до умов, які забезпечують дотримання протиепідемічних вимог.

Для проведення літньої екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р. наказом ректора *Національного університету біоресурсів і природокористування (НУБіП) України* від 12.04.2021 р. № 348 запроваджено «Порядок проведення літньої екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р. в умовах карантинних обмежень». Згідно з ним було затверджено графік освітнього процесу на 2020-2021 н.р. та наказом ректора екзаменаційна сесія запланована у дистанційному форматі.

Порядок регламентує умови та функції усіх учасників освітнього процесу для організації дистанційної форми проведення літньої екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р., зокрема:

1. Літня екзаменаційна сесія для усіх студентів, які навчаються за освітніми програмами підготовки фахівців освітніх ступенів бакалавра та магістра, та всіх курсів (років) навчання, проводиться у терміни згідно із затвердженим графіком освітнього процесу на 2020-2021 навчальний рік.

2. Організацію дистанційної форми проведення літньої екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р. здійснюється згідно графіка освітнього процесу здійснюють декани факультетів та директори науково-навчальних інститутів.

4. Організація навчання для студентів – іноземних громадян у КПІ ім. Ігоря Сікорського

Вкрай важливим питанням на даний час є визначення подальшої форми освітнього процесу під час наступної сесії. На прийняття відповідного рішення матиме вплив низка чинників, у тому числі тих, які залежать від загальної епідеміологічної ситуації як в країні, так і в м. Києві.

Наразі здійснюються усі можливі заходи для захисту викладачів, співробітників та студентів від захворювання на COVID-19. Зокрема, відповідно до Дорожньої карти з масової вакцинації, визначеної Міністерством охорони здоров'я України, триває її черговий етап, першочергово вакцинують людей з надзвичайно високим ризиком інфікування та розвитку COVID-19. Згідно зі зазначеною Дорожньою картою проводиться вакцинація працівники освіти, які є пріоритетною групою захисту.

У КПІ ім. Ігоря Сікорського 26.04.2021 р. розпочався запис на вакцинацію від COVID-19 викладачів та співробітників університету, яка проходить за допомогою фахівців Комунального некомерційного підприємства «Київська міська студентська поліклініка» (КМСП) і здійснюється вакциною Comirnaty від компанії Pfizer-BioNTech. Для щеплення необхідно мати з собою паспорт та код (або ID-картку). Після щеплення передбачено видачу довідки встановленого зразка. Ревакцинація буде проведена не раніше, ніж через 3 тижні після першої дози. Після чого сімейний лікар зможе видати сертифікат про повне вакцинування. Фактично проведення цієї процедури для співробітників КПІ розпочалось після отримання КМСП партії вакцини Comirnaty від компанії Pfizer-BioNTech наприкінці травня. За час попереднього запису кількість співробітників, бажаних зробити щеплення, зростає.

Відповідно до підписаного меморандуму про співпрацю між КПІ та КМСП вакцинація студентів, які досягнули 18 років та проживають в студмістечку/кварталі/жителів області, відбудеться після вакцинації співробітників університету, що планується з нового навчального року. Одночасно за ініціативою Солом'янської РДА розглядався план облаштування на території університету пункт/пункти вакцинації для жителів району.

Слід зазначити, що у зв'язку з тим, що співробітники Центру міжнародної освіти, які щодня контактують з іноземцями та їх представниками-агентами, вони одними з перших отримали щеплення вакциною Pfizer та стали фронтменами україномовного відео-сюжету, який було опубліковано Медіалабораторією КПІ.

forea@kpi.ua
www.forea.kpi.ua
+38 044 204 83 81

Важливим у сфері боротьби з поширенням COVID-19 залишається питання проживання абітурієнтів та студентів у гуртожитках. Детальний алгоритм проживання у гуртожитках визначений відповідною інструкцією. Центр міжнародної освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського запрошує вступників звертатися за консультаціями та пропонує допомогу в підготовці документів для вступу та забезпечення страхового та медичного супроводу.ⁱⁱ

Окремими Правилами прийому на 2021/2022 навчальний рік регламентується вступ іноземців на навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського, згідно з якими прийом здійснюється через механізм вступних випробувань на основі договору, підписаного адміністрацією університету з абітурієнтом або з іншою фізичною або юридичною особою, а також можливий прийом на основі міждержавних угод за листами Міністерства освіти і науки України.

Крім того, відповідно до наказу № 7/184 від 09 жовтня 2020 р. затверджено Концепцію системи роботи університету з набору іноземних громадян на навчання та роботи з ними в період навчання – за нових умов. Згідно даної Концепції багатовекторна робота з організації навчання, створення належних умови проживання і перебування в кампусі КПІ для студентів-іноземних громадян винесена на робочі наради проректорів, директорів інститутів і деканів факультетів для коректив до планів роботи всіх підрозділів університету на наступний навчальний рік.

ⁱ Вакцинування працівників КПІ https://www.youtube.com/watch?v=9E_hQtdMnM

ⁱⁱ June 2021 Welcome to the best technical University in Ukraine Igor Sikorsky KPI <https://www.youtube.com/watch?v=QLO2GpB4XTo>

Фото з сайту Панорами КПІ <https://3d.kpi.ua/>

безкоштовні стокові фото та відео від талановитих авторів <https://www.pexels.com/uk-ua/>